

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/116/2017
Identifikačné číslo spisu:	7614218982
Dátum vydania rozhodnutia:	21.03.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Machyniak
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:7614218982.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci žalobkyne Intrum Slovakia s. r. o., so sídlom v Bratislave, Mýtna 48, IČO: 35 831 154, zastúpenej JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom so sídlom v Bratislave, Mýtna 48, proti žalovanej I. B., narodenej XX. J. XXXX, bývajúcej v T., G., v dovolacom konaní zastúpenej JUDr. Ladislavom Riedlom, advokátom so sídlom v Prešove, Konštantínova 6, o zaplatenie 3.684,25 eura s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 2C/129/2015, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 22. novembra 2016 sp. zn. 5Co/795/2015, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 22. novembra 2016 sp. zn. 5Co/795/2015 vo výroku, ktorým zmenil rozsudok súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku o trovách konania z r u š u j e a vec mu vracia v rozsahu zrušenia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 5. októbra 2015 č. k. 2C/129/2015-52 zastavil konanie o zaplatenie sumy 376,79 eura, žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 1 591 eur, pričom určil, že peňažné plnenie sa môže vykonať v splátkach a zároveň stanovil ich výšku a podmienky ich zročností, vo zvyšku žalobu žalobkyne zamietol a napokon rozhodol aj o trovách konania. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že právny predchodca žalobkyne poskytol žalovanej na základe zmluvy o poskytnutí bezúčelovej pôžičky zo 4. mája 2011 sumu 3 000 eur, a že celková suma, ktorú mala žalovaná zaplatiť predstavovala podľa zmluvy 5 640 eur. Zmluvu podľa jej obsahu posúdil ako spotrebiteľskú, ktorá ale nemala náležitosti vyžadované § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu vzniku zmluvy. Úver poskytnutý na základe tejto zmluvy považoval preto za bezúročný a bez poplatkov, a následne sa zaoberal už len nárokom žalobkyne na zaplatenie istiny úveru. Pri posúdení tohto nároku zohľadnil už žalovanou zaplatené splátky, prihliadol na ňou vznesenú námietku premĺčania troch splátok pred zosplatnením úveru, na jej nepriaznivú finančnú situáciu, ako aj na čiastočné späťvzatie žaloby žalobkyňou a rozhodol tak, ako je uvedené v úvode tohto bodu rozhodnutia.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) o odvolaní žalobkyne v záhlaví označeným rozsudkom zmenil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým tento žalobu v časti zamietol tak, že uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 1 159 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 2 750 eur od 17. decembra 2011 do zaplatenia s tým, že peňažné plnenie sa môže vykonať v splátkach, ktorých výšku a podmienky zročnosti bližšie určil. Odvolací súd zároveň pripustil späťvzatie žaloby v časti o zaplatenie 557,46 eura s príslušenstvom, v tejto časti rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a konanie zastavil. O trovách konania rozhodol tak, že stranám sporu ich náhradu nepriznal. Zmenu rozsudku súdu prvej inštancie odôvodnil tým, že neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie. V teoretickej rovine vysvetlil, kedy dochádza k nesprávnostiam v zisťovaní skutkového stavu veci a čo treba rozumieť pod nesprávnym právnym posúdením veci. Následne len skonštatoval, že súd prvej inštancie z podradenia skutkového stavu veci pod právnu normu nevyvodil správne právne závery o právach a povinnostiach strán sporu. Zmenil preto rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 C. s. p. tak, ako je uvedené v úvode tohto bodu rozhodnutia.

3. Proti zmeňujúcemu výroku rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie. Dovolanie odôvodnila dovolacím dôvodom podľa § 431 zákona č. 160/2015 Z. z., Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“ alebo „Civilný sporový poriadok“) tvrdiac, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom jej znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces [§ 420 písm. f) C. s. p.] Odvolaciemu súdu vyčítala nedostatok riadneho odôvodnenia zmeňujúceho výroku, pretože nie je z neho zrejmé, ktoré skutočnosti a argumenty boli pre rozhodnutie vo veci smerodajné. Žiadala preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) rozsudok odvolacieho súdu v napadnutom výroku zrušil.

4. Žalobkyňa procesné právo vyjadriť sa k dovolaniu žalovanej nevyužila.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote strana, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že dovolanie žalovanej je podľa § 420 písm. f) C. s. p. prípustné a súčasne tiež dôvodné.

6. V danom prípade bolo dovolanie podané po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok. Najvyšší súd preto podmienky, za ktorých možno podať dovolanie posudzoval podľa právnej úpravy účinnej od uvedeného dňa, t. j. podľa Civilného sporového poriadku.

7. Podľa § 419 C. s. p. proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

8. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné a podmienky prípustnosti dovolania, sú uvedené v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p. V preskúmvanej veci žalovaná odôvodňovala prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) C. s. p.

9. Podľa vyššie citovaného zákonného ustanovenia, je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) O. s. p. treba rozumieť taký nesprávny postup súdu, ktorý sa prejavuje v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, vymykajúcich sa nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktorý tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). Pri posudzovaní znemožnenia uskutočňovať strane jej patriace procesné práva, je

nevyhnutné skúmať intenzitu zásahu do práva na spravodlivý proces a jednotlivé konkrétne porušenia procesných práv je potrebné hodnotiť v kontexte celého súdneho konania, v kontexte dopadu na ďalšie procesné postupy súdu a možnosti strany namietať alebo zvrátiť nesprávny postup súdu.

11. Žalovaná odôvodnila porušenie práva na spravodlivý proces tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje žiadne odôvodnenie vo veci samej.

12. K námietke žalovanej treba uviesť, že podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné.“ (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami, na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé.“ (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

13. Aj Najvyšší súd Slovenskej republiky už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach práve pod vplyvom judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky zaujal stanovisko, že medzi práva civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť, je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá so všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj so špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Za znemožnenie strane uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že dochádza k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) C. s. p., treba považovať aj taký postup súdu, keď rozhodnutie súdu neobsahuje žiadne dôvody alebo ak v ňom absentuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie vo veci, prípadne, ak argumentácia obsiahnutá v odôvodnení rozhodnutia je natoľko vnútorne rozporná, že rozhodnutie ako celok je nepresvedčivé.

14. V konaní pred odvolacím súdom treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu najmä vtedy, ak odvolací súd zmeňuje rozsudok prvej inštancie. V takomto prípade odvolací súd musí podať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozsudku vyčerpávajúcim spôsobom. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa musí zaoberať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav.

15. V danej veci odvolací súd zmenu rozsudku súdu prvej inštancie odôvodnil, po vysvetlení v teoretickej rovine, kedy dochádza k nesprávnostiam v zisťovaní skutkového stavu veci a čo treba rozumieť pod nesprávnym právnym posúdením, v podstate len tým, že súd prvej inštancie z podradenia

skutkového stavu pod právnu normu nevyvodil správne závery o právach a povinnostiach strán sporu.

16. Vychádzajúc z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu možno jednoznačne konštatovať, že neobsahuje žiadne dôvody vedúce odvolací súd k zmene zamietajúceho výroku rozsudku súdu prvej inštancie. Odvolací súd síce uviedol, čo treba považovať za chyby pri zisťovaní skutkového stavu a za nesprávne právne posúdenie veci, ale len v teoretickej rovine; úplne však opomenul ich aplikáciu na preskúmanú vec. Odvolací súd si zjavne neuvedomil, že zmenou rozhodnutia súdu prvej inštancie v jeho zamietajúcom výroku, tento plne nahradil. Jeho rozhodnutie preto malo ozrejmiť skutkové a právne závery takým spôsobom, aby strana sporu nemusela hľadať odpoveď na pre vec rozhodujúce skutočnosti v rovine dohadov a aby mohla skutkovo aj právne proti rozhodnutiu argumentovať. Keďže odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu uvedené obsahové náležitosti nemá, možno skonštatovať, že je nepreskúmateľné.

17. Na základe zhora uvedeného možno preto uzavrieť, že ide o tak závažné a hrubé pochybenie odvolacieho súdu, ktoré znemožnilo žalovanej uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) C. s. p. Dovolanie žalovanej je preto v zmysle citovaného ustanovenia prípustné a zároveň aj dôvodné. Najvyššiemu súdu neostalo iné, než napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v jeho zmeňujúcom výroku a v nadväzujúcom výroku o trovách konania zrušiť a vec mu v rozsahu zrušenia vrátiť na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 v spojení s § 450 C. s. p.).

18. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného konania a tiež dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C. s. p.).

19. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.